

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชุด อีสานตำนานบ้านหันทราย

เล่มที่ 1 เรื่อง กำเนิดบ้านหันทราย

นางสาวอัมพรรัตน์ ทັນไชย

ครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านหันทราย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

แบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1 เรื่อง กำเนิดบ้านหันทราย

เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. บรรพบุรุษของชาวหันทรายอพยพมาจากที่ใด

- ก. เวียงจันทน์
- ข. ย่างกุ้ง
- ค. พนมเปญ
- ง. มาลาญ

2. ก่อนที่บรรพบุรุษของชาวหันทรายจะมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในปัจจุบัน เดิมตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใด

- ก. บางปلام้า
- ข. บางปลาสร้อย
- ค. บางปลากรด
- ง. บางบาล

3. โรคระบาดที่เกิดขึ้นทำให้ชาวหันทรายต้องอพยพหนีไปตั้งรกรากที่อื่นคือโรคใด

- ก. โรคท้องร่วง
- ข. โรคห่า
- ค. อหิวาตกโรค
- ง. ฝีดาษ

4. โรคระบาดทำให้มีผู้คนเสียชีวิตกี่คน

- ก. 113 คน
- ข. 213 คน
- ค. 313 คน
- ง. 13 คน

5. ไฟลูกไหม้บ้านเรือนของราษฎรครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ไດ

- ก. พ.ศ. 2553
- ข. พ.ศ. 2460
- ค. พ.ศ. 2499
- ง. พ.ศ. 2470

6. องค์ประกอบด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนจนได้รับการยกย่องให้เป็นตำบลดีเด่นคือ

- ก. การมีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เด่นชัด
- ข. การมีประเพณีท้องถิ่นเป็นของตนเอง
- ค. การรวมกลุ่มกันระหว่างสมาชิกในชุมชนในการทำกิจกรรม
- ง. การทำอาชีพเกษตรกรรมที่โดดเด่น

7. “ไว ” ซึ่งเป็นภาษาพูดในท้องถิ่น ตรงกับคำใดต่อไปนี้

- ก. เร็ว
- ข. หมุน
- ค. เดิน
- ง. หัน

8. บ้านหันทรายแบ่งเขตการปกครองออกเป็นกี่หมู่บ้าน

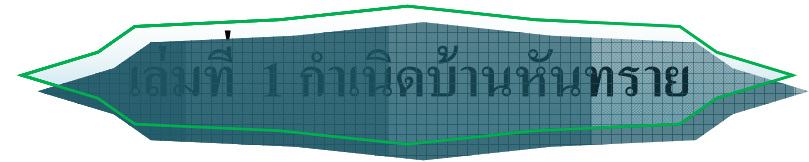
- ก. 10 หมู่บ้าน
- ข. 4 หมู่บ้าน
- ค. 6 หมู่บ้าน
- ง. 8 หมู่บ้าน

9. หมู่บ้านใดไม่จัดอยู่ในบ้านหันทราย

- ก. หมู่ที่ 1 เรียกว่า บ้านหันทราย
- ข. หมู่ที่ 2 เรียกว่า บ้านหันทราย
- ค. หมู่ที่ 5 เรียกว่า บ้านโนนโพธิ์
- ง. หมู่ที่ 8 เรียกว่า บ้านบ่อหลวง

10. บรรพบุรุษคนแรกที่เข้ามาอยู่ในบ้านหันทรายคือใคร

- ก. นายบุญ
- ข. นายบุญมี
- ค. พ่อเฒ่าเสาร์
- ง. นายพราน

บ้านหันทรายเป็นหมู่บ้านเล็กๆแห่งหนึ่งในตำบลหันทราย
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว บ้านหันทรายยังเป็นหมู่บ้านที่มี
ประวัติศาสตร์แห่งความหลังมากมาย ดังคำขวัญที่ว่า

“ หันทรายประวัติศาสตร์รุ่งเรือง ทุ่งคูเมืองปราสาทหิน ถิ่น
โพธิ์ใหญ่ผ้าไหมงาม สระโบราณศาลหลักเมืองศักดิ์สิทธิ์ ข้าวหอม
เกษตรอินทรีย์ เขียวขจีทั่วห้วยลำปำพ่อหลวง ”

ผู้เฒ่าที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านหันทราย เล่าสืบต่อกันมาว่า
บรรพบุรุษ ชาวบ้านหันทรายอพยพมาจากเวียงจันทน์
 ก่อนที่จะมาอยู่หมู่บ้านนี้เคยอาศัยอยู่ที่บางปลาสร้อยมาก่อน

ายบุญ เป็นนายพรานมาจากอำเภออินทร์บุรี เป็นบุคคล
 แรกที่ได้มาอาศัยอยู่ที่บ้านหันทรายแห่งนี้ และต่อมามีคนเข้ามา
 อยู่เพิ่มขึ้น จนกลายเป็นหมู่บ้านใหญ่แล้วจึงค่อยๆทยอยอพยพกัน
 มาอยู่เพิ่มขึ้นตามลำดับ

“ หันทราย ” ชื่อนี้ ผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่า เมื่อถึงฤดูฝน ฝนจะตกหนักทำให้น้ำพัดพาเอาทรายมาทับถมกันและถูกแสงแดดเผาทำให้ทรายร้อนมาก ผู้คนที่เดินสัญจรไปมาในสมัยนั้นจะต้องเดินอย่างรีบเร่ง เดินอย่างรวดเร็ว คำว่า “ ไว ” จะตรงกับคำว่า “ หัน ” ซึ่งเป็นภาษาพูดในท้องถิ่น

หมู่บ้านหันทรายได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา ต่อมาเกิด “ โรคห่า ” ระบาดขึ้นในหมู่บ้านทำให้ราษฎรเสียชีวิตถึง 113 คน ชาวบ้านจึงพากันอพยพออกจากหมู่บ้าน และต่อมาโรคระบาดหมดไป เมื่อประมาณเดือนมีนาคม พ.ศ.2470 ระยะเวลา 75 ปีที่ผ่านมา บ้านหันทราย ประสบภาวะแห้งแล้งมาก เกิดภัยจากธรรมชาติ ไฟไหม้ป่าและไฟลูกตามเข้ามาในบ้านเรือนของราษฎรเกือบทั้งหมดเหลือเพียง 3 หลังคาเรือนที่ไม่ถูกไฟเผา

ปัจจุบันนี้บ้านหันทราย อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว แบ่งเขตการปกครองออกเป็นหมู่บ้านทั้งหมด 4 หมู่บ้านด้วยกัน ดังนี้ คือ

หมู่ที่ 1	เรียกว่า	บ้านหันทราย
หมู่ที่ 2	เรียกว่า	บ้านหันทราย
หมู่ที่ 5	เรียกว่า	บ้านโนนโพธิ์
หมู่ที่ 6	เรียกว่า	บ้านเนินผาสุก

กิจกรรมที่ 1 คำศัพท์ชวนอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ที่กำหนดให้

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
1. โบราณ	โบ – ราน	เก่าแก่ไม่ทันสมัย
2. อินทรีย์	อิน – ชี	สิ่งมีชีวิต
3. ขจี	ขะ – จี	งามสดใส
4. ัญจร	สัน – จอน	ผ่านไปมา
5. ราษฎร	ราด- สะ -ดอน	พลเมืองของประเทศ

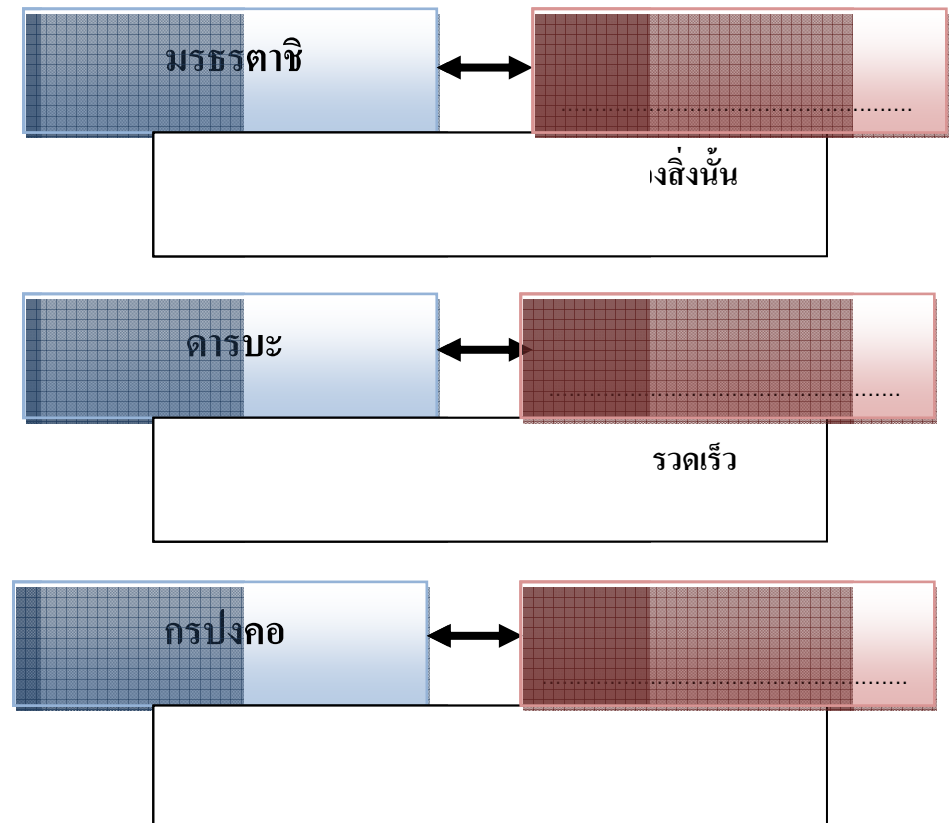
6. ประวัติศาสตร์	ประ-หวัด-สาด	เรื่องราวที่บันทึกเป็นหลักฐาน
7. ลูกถาม	ลูก-ถาม	แผ่กว้างไปอย่างรวดเร็ว
8. บรรพบุรุษ	บัน-พะ-บุ-หลด	ผู้เป็นต้นวงศ์ตระกูล ซึ่งมีผู้สืบสายโลหิตมา
9. อพยพ	อบ-พะ-ยบ	ย้ายครอบครัวจากถิ่น หนึ่งไปอยู่อีกถิ่นหนึ่ง
10. ธรรมชาติ	ท่า-มะ-ชาด	สิ่งที่เกิดมีและเป็นอยู่ ตามธรรมชาติของสิ่งนั้นๆ

ที่มา: พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

กิจกรรมที่ 2

ปริศนาถอดรหัสจัดศัพท์ใหม่อะไรเอ๋ย

คำนี้แฉง แต่ละข้อจะมีข้อความที่อ่านไม่ออกอยู่ ให้นักเรียนนำ
ข้อความเหล่านั้นมาจัดเรียงใหม่ให้ตรงกับคำใบ้ข้างล่าง

ตราประทับ	↔	
ไผ่หาม	↔	
ท้มอบ	↔	
สระปบ	↔	

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง กำเนิดบ้านหันทราย

เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X

ทับข้อ ก ข ค ง

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนจนได้

รับการยกย่องให้เป็นตำบลดีเด่นคือ

- ก. การมีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เด่นชัด
- ข. การมีประเพณีท้องถิ่นเป็นของตนเอง
- ค. การรวมกลุ่มกันระหว่างสมาชิกในชุมชนในการทำกิจกรรม
- ง. การทำอาชีพเกษตรกรรมที่โดดเด่น

2. โรคระบาดทำให้มีผู้คนเสียชีวิตกี่คน

- ก. 113 คน
- ข. 213 คน
- ค. 313 คน
- ง. 13 คน

3. โรคระบาดที่เกิดขึ้นทำให้ชาวหันทรายต้องอพยพหนีไปตั้ง
รกรากที่อื่นคือโรคใด

- ก. โรคท้องร่วง
- ข. อหิวาตกโรค
- ค. โรคห่า
- ง. ไข้ด้าย

4. ก่อนที่บรรพบุรุษของชาวหันทรายจะมาตั้งถิ่นฐาน
อยู่ในปัจจุบัน เดิมตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใด
- ก. บางปลาหม้า
 - ข. บางปลาสร้อย
 - ค. บางปลากรด
 - ง. บางบาล
5. “ไว ” ซึ่งเป็นภาษาพูดในท้องถิ่น ตรงกับคำใดต่อไปนี้
- ก. เร็ว
 - ข. หมุน
 - ค. เดิน
 - ง. หัน
6. บรรพบุรุษของชาวหันทรายอพยพมาจากที่ใด
- ก. เวียงจันทน์
 - ข. ย่างกุ้ง
 - ค. พนมเปญ
 - ง. มาลาโย

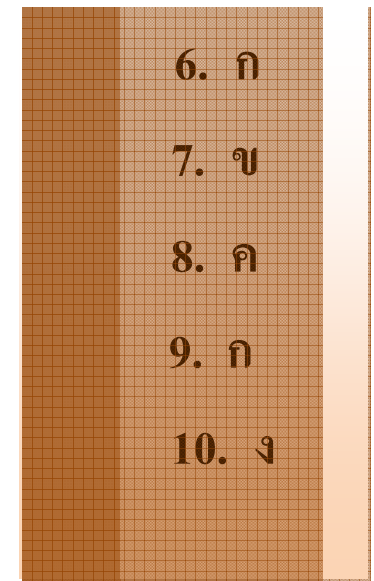
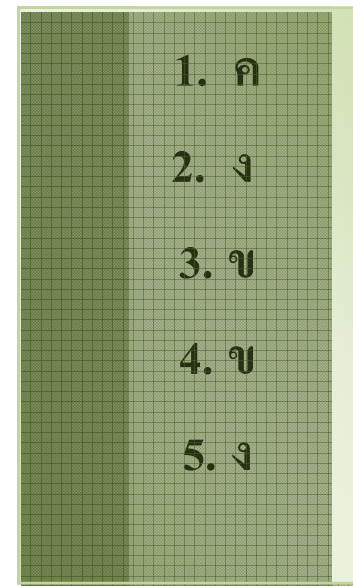
7. ไฟลูกไฟหมู่บ้านเรือนของราษฎรครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ไດ
- ก. พ.ศ. 2553
 - ข. พ.ศ. 2460
 - ค. พ.ศ. 2499
 - ง. พ.ศ. 2470
8. บรรพบุรุษคนแรกที่เข้ามาอยู่ในบ้านหันทรายคือใคร
- ก. นายบุญ
 - ข. นายบุญมี
 - ค. พ่อเผ่าเสาร์
 - ง. นายพราน
9. หมู่บ้านใดไม่จัดอยู่ในบ้านหันทราย
- ก. หมู่ที่ 1 เรียกว่า บ้านหันทราย
 - ข. หมู่ที่ 8 เรียกว่า บ้านบ่อหลวง
 - ค. หมู่ที่ 5 เรียกว่า บ้านโนนโพธิ์
 - ง. หมู่ที่ 2 เรียกว่า บ้านหันทราย

10. บ้านหันทรายแบ่งเขตการปกครองออกเป็นกี่หมู่บ้าน

- ก. 10 หมู่บ้าน
- ข. 4 หมู่บ้าน
- ค. 6 หมู่บ้าน
- ง. 8 หมู่บ้าน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อนเรียน

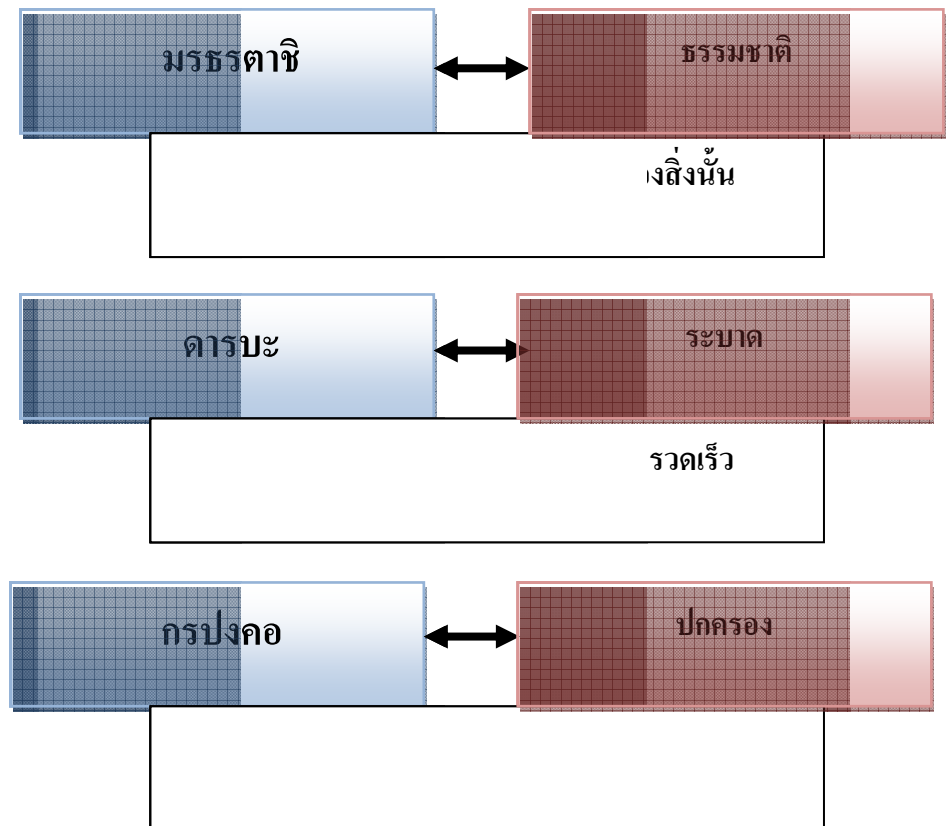

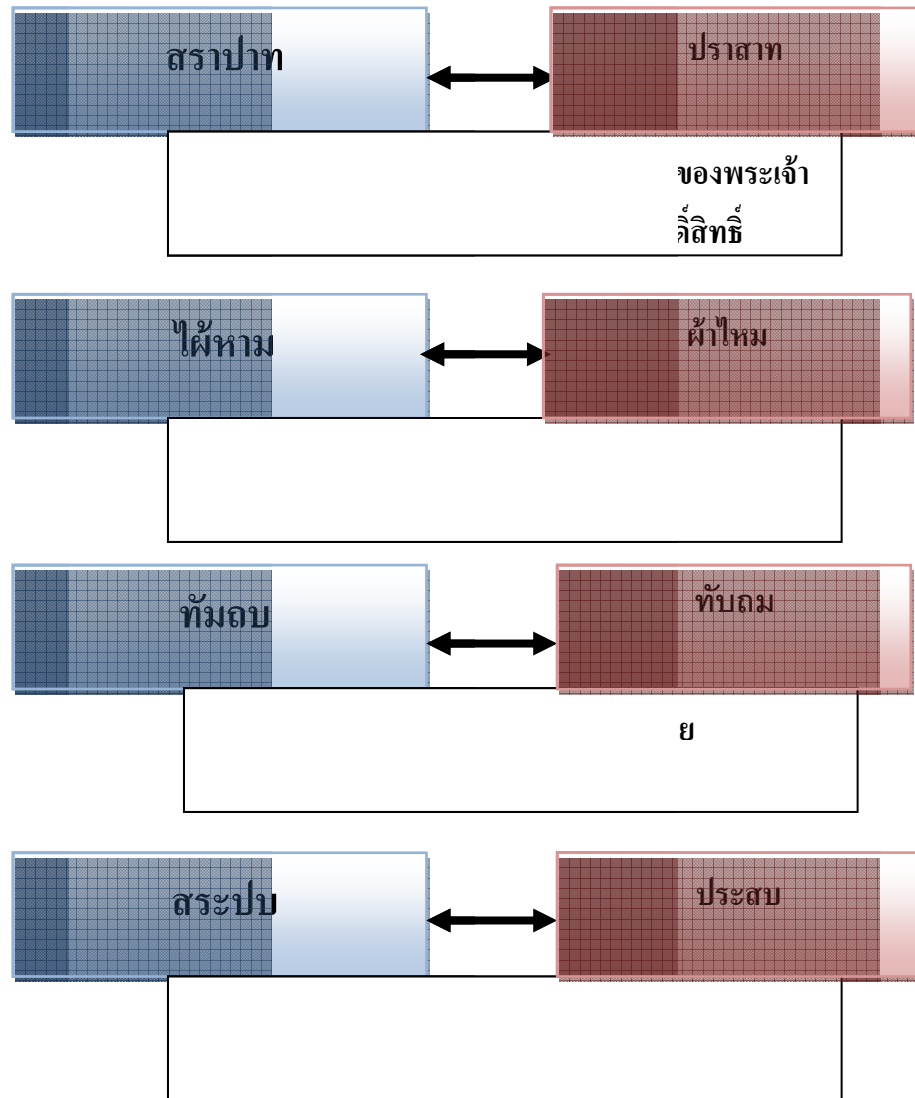
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ค	6. ก
2. ง	7. ข
3. ข	8. ค
4. ข	9. ก
5. ง	10. ง

เฉลย กิจกรรมปริศนาอักษรห้อยสุดท้ายที่ใหม่อะไรเอ๋ย

บรรณานุกรม

นัยนา ศิลธร และคณะ . ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม 19 กรมศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ . กรุงเทพมหานคร :
พิมพ์ครั้งที่ 1 ที่โรงพิมพ์การศาสนา . 2525
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพอาจารย์สาลี สิทธิจันทร์ ,พิมพ์ที่
เรวัตการพิมพ์ บุรีรัมย์ 2552
โครงการการศึกษาประวัติบ้านหันทราย,สุคนธา โนรีรัตน์,โรงเรียนบ้านหันทราย,
ปีการศึกษา 2552
www.thaitambon.com/tambon/ttambom.asp (5 พฤศจิกายน 2553)

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

พระปลัดประสิทธิ์ เขมวิโร เจ้าอาวาสวัดทุ่งสว่างอารมณ์เย็น (4 พฤศจิกายน 2553)
วัดทุ่งสว่างอารมณ์เย็น หมู่ 6 ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
นายบุญมี จันทรเลื่อน อดีตกำนันตำบลหันทราย อายุ 60 ปี. (20 พฤศจิกายน 2553)
บ้านเลขที่ หมู่ 6 ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
นายเสาร์ ประพรมกุล .เจ้าจำคนปัจจุบัน อายุ 70 ปี (19 พฤศจิกายน 2553)
บ้านเลขที่ 14 หมู่ 2 ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
นางนางน้อย ทนไชย .อดีตประธานกลุ่มทอผ้าหันทราย อายุ 62 ปี.(10 ธันวาคม 2553)
บ้านเลขที่ 93 หมู่ 1 ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
นายประเสริฐ เพชรสมบัติ . อายุ 61 ปี ผู้มีส่วนร่วมในการขอฟื้นป่าพ้อหลวง.
(10 ธันวาคม 2553) บ้านเลขที่ หมู่ 6 ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ
จังหวัดสระแก้ว
นายสวัสดิ์ ทนไชย .อดีตกำนันตำบลหันทราย อายุ 63 ปี. (10 ธันวาคม 2553)
บ้านเลขที่ 93 หมู่ 1 ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

